

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

14.12.2015 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Нова Телевизия

✓ Основателни ли са исканията на майките, които протестираха?

Участие на г-н Васил Велев в сутрешния блок на Нова телевизия

Новият държавен бюджет се оказва капката, която преля чашата на търпението на българските майки и ги изкара на протест. С деца на ръце майките пред парламента протестираха срещу обезщетенията, които получават. У нас, през първите 410 дни от майчинството, те получават 90% от размера на работната заплата, получавана през последните две години. А до навършване на 2-годишна възраст на детето, сумата става 340 лева. Всичко това на фона на минималната работна заплата в България, която от догодина ще бъде 420 лева.

„Най-важното ни искане е да има активна демографска политика в България”, заяви Ани Тодорова от инициативния комитет „За повече грижи за децата в България”. „В България децата не са приоритет много отдавна. Всичките ни искания са много справедливи и е крайно време някой да ни чуе”.

Според Ани Тодорова исканията на майките се внасят за трета поредна година, но никой не ги чува.

„Много трудно се отглежда дете с 300 лева, много трудно можеш после да се върнеш на работа заради честите болнични. Работодателите не желаят да търпят майките, а майките се принуждават да отглеждат децата си в бедност”, заяви Ани Тодорова.

„Трябва да е вързано обезщетението с минималната работна заплата”, смята бившият социален министър Христина Христова. „Това не е помощ от държавата, а реално обезщетение”.

„Обезщетението и в другите страни е около една трета от минималната заплата. Нека да сравняваме и срока на майчинството – няма друга държава, в която да е толкова дълго”, коментира Васил Велев, председател на АИКБ.

В повечето държави от Европейския съюз голяма част от майките продължават да работят, докато отглеждат децата си, но не на пълен работен ден, тъй като имат добре развита система за почасова работа. А опцията "детегледачка" също не е лукс. Най-щедро е Дания. Там през всичките 364 дни майчинство, майките получават 100% от месечното си възнаграждение, но до определена горна граница, която е 416 евро на седмица.

В съседна Гърция майчинството е 119 дни и зависи от размера на осигуровките. Минималната заплата там е 684 евро.

Интересен е френският пример. Там майките получават 80% от заплатата си в продължение на 4 месеца. След това могат да получават н.нар. "отпуск по родителство", който е в размер на 500 евро месечно. Минималната заплата във Франция е близо 1500 евро.

По дължина на майчинството най-близки до нас са италианките, които излизат за 330 дни. През първите 5 месеца там получават 80% от заплатата си, а след това - 30. Минималната ставка за 1 работен час в Италия е 7 евро.

Най-кратко майчинство дават в Австрия - общо 108 дни. Там обаче майките получават цялата си заплата, при това според дохода си от последните 3 месеца. След това продължават да получават по 435 евро, докато детето навърши 2 години и половина.

Видеото може да видите [тук](#).

Българско национално радио

✓ Бизнесът иска по-облекчени условия за наемане на чужденци на работа

Бизнесът иска по-облекчени условия за наемане на чужденци на работа, заяви в предаването "Преди всички" председателят на Асоциацията на индустриалния капитал Васил Велев. Най-голям дефицит на кадри има в ИТ сферата и в машиностроенето, а те могат да бъдат осигурени основно от българската диаспора в чужбина, например Украйна и Молдова. По думите на Велев, е малко вероятно бежанците да бъдат интегрирани, тъй като повечето от тях могат да бъдат единствено нискоквалифицирани работници.

Предстои на днешното заседание на Съвета за тристранно сътрудничество да бъде обсъден Законът за трудовата миграция, който урежда този въпрос, каза Велев:

Поставено е като условие наемаването на такива да се извършва при възнаграждение минимум три пъти над средните за страната, с което едва ли не ние признаваме, че нашите работници, служители и високо квалифицираните ни специалисти се трудят три пъти по-неефективно от тези, които ще внесем. Това е един праг, който е безсмислен, който ограничава достъпа, затруднява наемаването на такива и обезсмисля нормата. Европейската норма е 1,5 пъти, т.е. ние удвояваме този праг. Не е ясно защо.

По отношение на другите две предложения, които ще разгледа тристранният съвет - за обвързване на майчинските обезщетения през втората година с минималната работна заплата и увеличаването на платения отпуск, Васил Велев заявя, че това е "популизъм":

Очевидно това предложение е напълно несъстоятелно. То може да се сравнява само с такива предложения, като например да се увеличат 20-те заплати за пенсиониращите се в МВР на 30. Тук имаме прекомерна щедрост на хала, на който се намираме. Същото важи до голяма степен и за другото предложение - за увеличаване на платената отпуска с 25%. Трябва да е ясно, че едно такова решение би довело веднага до намаляване на brutния вътрешен продукт.

Цялото интервю с г-н Васил Велев можете да чуете от звуковия файл [тук](#).

investor.bg

✓ Бизнесът приветства облекчаването на режима за издаване на "синя карта"

Искането за ръст на обезщетения е популистко и несъстоятелно, каза Васил Велев

Бизнесът приветства облекчаването на режима за издаване на „синя карта“ и облекчаване на достъпа на квалифицирани специалисти от трети страни до пазара на труда у нас. Това каза председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Васил Велев пред БНР.

Коментарът му е по повод предстоящото заседание на Националния съвет за тристранно сътрудничество, където ще бъде обсъден Законът за трудовата миграция и трудовата мобилност, който урежда този въпрос. С проектозакона на правителството за трудовата миграция се предвижда облекчаване на режима за издаване на „синя карта“. Идеята е така да се намалят пречките за наемане на чуждестранни специалисти за някои сектори.

Предвид демографската криза, засилената емиграция е важно да се осигурят условия и за имиграция за попълването на пазара на труда у нас, каза Велев. По думите му най-голям дефицит на кадри има в ИТ сферата, в машиностроенето и електротехниката, а те могат да бъдат осигурени основно от българската диаспора в чужбина, например от Украйна и Молдова, които лесно можем да интегрираме, коментира той.

Според него у нас има потенциал за наемаването на 10 хиляди компютърни специалисти, които в момента образователната ни система не ги произвежда в този обем.

По думите му е малко вероятно бежанците да бъдат интегрирани на пазара на труда, тъй като повечето от тях могат да бъдат единствено нискоквалифицирани работници. Голямата част от тези мигранти не могат да пишат, единици са тези, от които имаме потребност, каза Велев. "Ние трябва да работим за привличане на кадри на нашия пазар на труда, от които имаме потребност", допълни той.

От АИКБ обаче са против поставеното условие наемаването на чужденци да се извършва при възнаграждение минимум три пъти над средното за страната.

Според Васил Велев така „едва ли не ние признаваме, че нашите работници и служители и висококвалифицираните ни специалисти се трудят три пъти по-неефективно от тези, които ще внесем“.

"Това е един праг, който е безсмислен, който ограничава достъпа, затруднява наемаването на такива работници и обезсмисля нормата. Европейската норма е 1,5 пъти, т.е. ние удвояваме този праг. Не е ясно защо", допълни той.

На фона на бюджетния дефицит в последните години, поемането на нови дългове и анемичния ръст на икономиката искането за ръст на социални плащания е „абсолютно популистко и несъстоятелно“, коментира Васил Велев по отношение на другите две предложения, които ще разгледа Тристранният съвет днес - за обвързване на обезщетението за майчинство през втората година с минималната работна заплата и увеличаването на платения отпуск.

Платеното майчинство в България е най-дългото в цяла Европа, аргументира се той.

„Очевидно това предложение е напълно несъстоятелно. То може да се сравнява само с такива предложения, като например да се увеличат 20-те заплати за пенсиониращите се в МВР на 30. Тук имаме прекомерна щедрост на хала, на който се намираме“, смята Велев.

Той твърди, че същото важи до голяма степен и за другото предложение - за увеличаване на платения отпуск с 25%. Трябва да е ясно, че едно такова решение би довело веднага до намаляване на brutния вътрешен продукт, на производителността, на заплатите на хората със средно 2,5%, каза Велев.

✓ Майки настояват за активна демографска политика

Размерът на майчинството трябва да бъде разглеждан на фона на дефицита и растящата задлъжнялост, посочи Васил Велев от АИКБ

Темата за размера на обезщетенията за отглеждане на дете у нас отново влезе в дневния ред на обществото с протеста на майките, провел се преди дни. Социалният министър Ивайло Калфин отговори на техните искания с коментара, че те ще костват "милиарди".

"Нашите деца са милиардите на тази държава", коментира в ефира на Нова телевизия тази сутрин Ани Тодорова, един от организаторите на протестите. Тя посочи още, че исканията на майките са за активна демографска политика, а децата да са приоритет в България.

Тя посочи, че прагът на бедност у нас е 300 лева, а обезщетението за майчинство за отглеждане на дете между 1 и 2-годишна възраст е 340 лева, което не е достатъчно за отглеждане на дете у нас.

Протестиращите майки настояват обезщетението да бъде обвързано с минималната работна заплата.

Припомняме, че майките у нас получават в първите 410 дни от своето майчинство 90% от месечното възнаграждение, върху което се осигуряват. За отглеждане на дете до 2-годишна възраст жените получават 340 лева на месец. От опозицията по време на дебатите за Бюджет 2016 настояваха за увеличаване на обезщетението до размера на минималната работна заплата, но без да бъде обвързано с нея.

Бившият социален министър Христина Христова обаче беше категорична, че обезщетенията за майчинство трябва да бъдат обвързани с минималната работна заплата, защото жените се осигуряват за това събитие.

Безспорно демографският проблем е много сериозен и липсват човешки ресурси, съгласи се председателят на АИКБ Васил Велев пред Нова телевизия. Той обаче посочи, че в други европейски страни обезщетението за отглеждане на дете след платеното майчинство е около 1/3 от минималната работна заплата, докато у нас е почти равно на минималното заплащане.

Велев отбеляза още и дългият отпуск за отглеждане на децата у нас. Според него срокът за отглеждане на дете въпреки е прекалено дълъг и жените се деквалифицират.

Христина Христова смята, че срокът на майчинството е тема на сериозен дебат. За нея липсват необходимите социални услуги и родителите не могат да разчитат на подкрепа в отглеждането на децата.

Велев беше категоричен още, че размерът на майчинството трябва да бъде обсъждан на фона на растящия дефицит и задължението на държавата, залагани в бюджета. Дефицитът за 2016 година се очаква да бъде 1,85 млрд. лева, каза още той.

Ани Тодорова обаче посочи, че всяка година в бюджета се реализира икономия по отношение на обезщетенията за майчинство, защото деца не се раждат. Всъщност големият проблем на бюджета на НОИ не е разходната, а приходната част, допълни тя.

✓ Не оставките, а посланията от съдебната система влошават бизнес средата

Бизнесът иска бързо, достъпно, независимо правораздаване и непротиворечива съдебна практика

Работодателски организации не очакват оставката на правосъдния министър Христо Иванов, както и ескалиращите проблеми в съдебната система, да повлияят негативно върху бизнес средата у нас. В същото време от индустрията са категорични, че бизнесът се нуждае от политическа стабилност като важно условие за нормална стопанска дейност и отстояват позицията, че всяко институционално напрежение влияе негативно на бизнес средата. Не оставката на министъра на правосъдието, а новините, идващи от съдебната система, се отразяват неблагоприятно на бизнес средата и особено на преките чуждестранни инвестиции, твърди индустрията.

Правосъдният министър Христо Иванов подаде оставка в сряда, след като Народното събрание отхвърли предложените от него конституционни поправки за разпределението на квотите в съдийската и прокурорската колегии в разделения Висш съдебен съвет. Оставката на Иванов очаквано доведе до вълна от коментари, които се разпростряха в двете крайности – от разклащане на правителството и дестабилизация на държавата до тотално negliжиране на този акт и лансирането на тезата, че кабинетът е стабилен. Междувременно в София се проведе протести срещу конституционните промени, приемането на които доведе до оставката на правосъдния министър.

По принцип всяко институционално напрежение влияе негативно на бизнес средата. Подаването на оставка от член на правителството не би следвало да има непосредствено влияние върху условията за бизнес, освен ако не дестабилизира кабинета като цяло, посочват в позицията от Българската стопанска камара за Investor.bg.

Бизнесът се нуждае от бързо, достъпно, независимо правораздаване и непротиворечива съдебна практика, смятат от БСК. Необходим е стабилитет и синхрон в материалните закони и промяна на процесуалните закони, която да осигури бърз и справедлив процес, посочват от организацията. Според тях следва чрез нормативни промени да се осигури публичност на дейността на съдиите и да се въведат обективни критерии за кариерното им развитие, включващи натовареност, срокове на произнасяне, брой на отменени решения и т.н.

От АИКБ посочват, че възгледите на Иванов за промени в съдебната система до голяма степен не са срещнали разбиране в Народното събрание. Прави чест на министъра, че подаде оставка, след като предложенията му бяха бламирани от депутатите, заявяват в позицията си от Асоциацията на индустриалците. Според АИКБ фактът, че български политик е подбрал принципно в конкретна ситуация, е единствената добра новина в случая.

Бизнесът очаква от съдебната система две неща – справедливост и бързина на правосъдието, коментират от Асоциацията относно бъдещето на съдебната система. Това са условията за съществуване и развитие на светлата част на икономиката. Бавното правораздаване и непредвидимостта на решенията на съдебната система в някои случаи блокира цели бизнес проекти, мотивират се работодателите.

Според тях всякакви сътресения, свързани със съдебната система, единствено отблъскват инвеститорите, особено чуждестранните.

„От тази гледна точка може да се каже, че не толкова самият факт на оставката на министъра на правосъдието, колкото новините, идващи от съдебната система, се отразяват неблагоприятно на бизнес средата и особено на преките чуждестранни инвестиции“, посочват още от АИКБ.

Работодателските организации не са участник в процеса на реформиране на съдебната система. Нашата гледна точка е „поглед отстрана“, така както виждат нещата и всички граждани на Република България, казват още от бизнеса. От тази позиция ние констатираме наличието на две паралелни тези – за необходимостта от реформа на съдебната система и за отсъствието на такава реформа.

От АИКБ посочват и конкретните проблеми - съществуващите практики да се заявява вписване на промени в партиди на фирми, които не се основават на легитимни решения на действителните собственици, сменят се управители, отчуждава се имущество и то на база неистински документи. В тази връзка те приветстват създадените в Министерството на правосъдието работни групи да изготвят експертни предложения за промени в Търговския закон и Закона за търговския регистър, за да се препятства кражбата на фирми и на собственост.

Изключително важно за нас е гарантирането на бързо и ефективно съдебно производство, а не да продължава настоящата практика на многогодишно развитие на споровете и особено на търговските спорове. Поради това считаме, че е време да се постави на дискусия въпросът за специализирани търговски състави във всички съдилища в страната, казват от АИКБ.

От друга страна всякакви реформи в България ще бъдат половинчати и осакатени, ако обществото не реагира на ставащото – високия дял на сивата икономика; корупцията в изборния процес и в политиката въобще; източването на публичните фондове, неблагоприятните сигнали, които идват от съдебната система.

Като изразител на интересите на българските предприемачи от АИКБ заявяват, че е изключително важно да се гарантира правото на собственост и на възможностите за извършване на бизнес. За бизнеса бъдещето на съдебната реформа зависи в по-голяма степен от промени в материалните и процесуални закони, регулиращи устройството и дейността на съдебната система, а не само от промени в Конституцията.

От АИКБ заявяват, че ако се съди по съществуващите реалности в законодателната и в изпълнителната власт, на този етап не би трябвало да се очакват значителни сътресения. Накратко – бизнесът очаква политическа стабилност като важно условие за нормална стопанска дейност.

actualno.com

✓ Възмутени майки: Защо 43% от българските деца живеят в бедност?

За да има каквато и да е друга политика, трябва да има демографска политика. Искахме разговор с държавните мъже и жени, но никой не откликна. Това са искания, които внасяме за трета поредна година, заяви пред Нова телевизия Ани Тодорова, лице на Инициативния комитет на родителите. Припомняме, че родители протестираха срещу обезщетението за отглеждане на дете, което не беше увеличено – през първите 410 дни 90% от заплатата и 340 лева до края на втората година.

Не приемам изказването на вицепремиера Ивайло Калфин, че не сме търсили диалог. Искаме обезщетението да бъде обвързано с минималната работна заплата, подчерта Тодорова. 43% от децата в България живеят в бедност, добави тя. Позицията ѝ беше подкрепена от бившия зам.-министър на труда от времето на царя Христина Христова.

Същевременно Васил Велев от АИКБ изтъкна, че майчинството у нас е най-дълго в Европа, а в други държави, след първоначалното обезщетение, се плаща по 30% от възнаграждението на майката преди раждането. Майките у нас се деквалифицират с този дълъг срок на майчинство, смята Велев.

В момента проблемът на бюджета на ДОО не е в разходната част, а в приходната, защото остават все по-малко хора, обърна внимание Тодорова. В крайна сметка бюджетът е на дефицит от близо 2 млрд. лева, изтъкна Велев, визирайки общия бюджет. И припомни, че освен майчинството, когато майката се върне на работа, на нея ѝ се запазват още 20 дни отпуск.

Ани Тодорова каза още и, че в чужбина когато детето е болно, майката можела веднага да се обади на работодателя и да му каже, че ще работи в съответния ден по-малко. Actualno.com не е запознато с такава практика, но със сигурност знаем, че в Германия доста компании пращат медицинско лице да се грижи за болно дете, докато майка му работи на пълен ден.

infostock.bg

✓ Да се облекчат условията за наемане на чужденци на работа иска бизнесът

Бизнесът иска по-облекчени условия за наемане на чужденци на работа, заяви в интервю за БНР председателят на Асоциацията на индустриалния капитал (АИКБ) Васил Велев. Той уточни, че най-голям дефицит на кадри има в ИТ сферата и в машиностроенето, а те могат да бъдат осигурени основно от българската диаспора в чужбина, например Украйна и Молдова.

Велев смята, че е малко вероятно бежанците да бъдат интегрирани, тъй като повечето от тях могат да бъдат единствено нискоквалифицирани работници.

Председателят на АИКБ каза още, че предстои на днешното заседание на Съвета за тристранно сътрудничество да бъде обсъден Законът за трудовата миграция, който урежда този въпрос.

„Поставено е като условие наемането на такива да се извършва при възнаграждение минимум три пъти над средните за страната, с което едва ли не ние признаваме, че нашите работници, служители и високо квалифицираните ни специалисти се трудят три пъти по-неефективно от тези, които ще внесем. Това е един праг, който е безсмислен, който ограничава достъпа, затруднява наемането на такива и обезсмисля нормата. Европейската норма е 1,5 пъти, т.е. ние удвояваме този праг. Не е ясно защо”, коментира Велев.

По неговите думи, по отношение на другите две предложения, които ще разгледа тристранният съвет - за обвързване на майчинските обезщетения през втората година с минималната работна заплата и увеличаването на платения отпуск, е популизъм.

„Очевидно това предложение е напълно несъстоятелно. То може да се сравнява само с такива предложения, като например да се увеличат 20-те заплати за пенсиониращите се в МВР на 30. Тук имаме прекомерна щедрост на хала, на който се намираме. Същото важи до голяма степен и за другото предложение - за увеличаване на платената

отпуска с 25%. Трябва да е ясно, че едно такова решение би довело веднага до намаляване на brutния вътрешен продукт", прогнозира председателят на АИКБ.

expert.bg

✓ Бизнесът иска облекчени условия за наемане на чужденци на работа

Бизнесът иска по-облекчени условия за наемане на чужденци на работа. Това заяви председателят на Асоциацията на индустриалния капитал Васил Велев пред националното радио.

Най-голям дефицит на кадри има в ИТ сферата и в машиностроенето, а те могат да бъдат осигурени основно от българската диаспора в чужбина, например Украйна и Молдова. По думите на Велев е малко вероятно бежанците да бъдат интегрирани, тъй като повечето от тях могат да бъдат единствено нискоквалифицирани работници.

Предстои на днешното заседание на Съвета за тристранно сътрудничество да бъде обсъден Законът за трудовата миграция, който урежда този въпрос.

"Поставено е като условие наемането на такива да се извършва при възнаграждение минимум три пъти над средните за страната, с което едва ли не ние признаваме, че нашите работници, служители и високо квалифицираните ни специалисти се трудят три пъти по-неефективно от тези, които ще внесем. Това е един праг, който е безсмислен, който ограничава достъпа, затруднява наемането на такива и обезсмисля нормата. Европейската норма е 1,5 пъти, т.е. ние удвояваме този праг. Не е ясно защо", каза Велев.

По отношение на другите две предложения, които ще разгледа тристранният съвет - за обвързване на майчинските обезщетения през втората година с минималната работна заплата и увеличаването на платения отпуск, Васил Велев заяви, че това е "популизъм".

"Очевидно това предложение е напълно несъстоятелно. То може да се сравнява само с такива предложения, като например да се увеличат 20-те заплати за пенсиониращите се в МВР на 30. Тук имаме прекомерна щедрост на хала, на който се намираме. Същото важи до голяма степен и за другото предложение - за увеличаване на платената отпуска с 25%. Трябва да е ясно, че едно такова решение би довело веднага до намаляване на brutния вътрешен продукт", допълни той.

chernomore.bg

✓ Майки настояват за активна демографска политика

Размерът на майчинството трябва да бъде разглеждан на фона на дефицита и растящата задължнялост, посочи Васил Велев от АИКБ

Темата за размера на обезщетенията за отглеждане на дете у нас отново влезе в дневния ред на обществото с протеста на майките, провел се преди дни. Социалният министър Ивайло Калфин отговори на техните искания с коментара, че те ще костват "милиарди".

"Нашите деца са милиардите на тази държава", коментира в ефира на Нова телевизия тази сутрин Ани Тодорова, един от организаторите на протестите. Тя посочи още, че исканията на майките са за активна демографска политика, а децата да са приоритет в България.

Тя посочи, че прагът на бедност у нас е 300 лева, а обезщетението за майчинство за отглеждане на дете между 1 и 2-годишна възраст е 340 лева, което не е достатъчно за отглеждане на дете у нас.

Протестиращите майки настояват обезщетението да бъде обвързано с минималната работна заплата.

Припомняме, че майките у нас получават в първите 410 дни от своето майчинство 90% от месечното възнаграждение, върху което се осигуряват. За отглеждане на дете до 2-годишна възраст жените получават 340 лева на месец. От опозицията по време на дебатите за Бюджет 2016 настояваха за увеличаване на обезщетението до размера на минималната работна заплата, но без да бъде обвързано с нея.

Бившият социален министър Христина Христова обаче беше категорична, че обезщетенията за майчинство трябва да бъдат обвързани с минималната работна заплата, защото жените се осигуряват за това събитие.

Безспорно демографският проблем е много сериозен и липсват човешки ресурси, съгласи се председателят на АИКБ Васил Велев пред Нова телевизия. Той обаче посочи, че в други европейски страни обезщетението за отглеждане на дете след платеното майчинство е около 1/3 от минималната работна заплата, докато у нас е почти равно на минималното заплащане.

Велев отбеляза още и дългият отпуск за отглеждане на децата у нас. Според него срокът за отглеждане на дете въпреки е прекалено дълъг и жените се девалифицират.

Христина Христова смята, че срокът на майчинството е тема на сериозен дебат. За нея липсват необходимите социални услуги и родителите не могат да разчитат на подкрепа в отглеждането на децата.

Велев беше категоричен още, че размерът на майчинството трябва да бъде обсъждан на фона на растящия дефицит и задължнялост на държавата, залагани в бюджета. Дефицитът за 2016 година се очаква да бъде 1,85 млрд. лева, каза още той.

Ани Тодорова обаче посочи, че всяка година в бюджета се реализира икономия по отношение на обезщетенията за майчинство, защото деца не се раждат. Всъщност големият проблем на бюджета на НОИ не е разходната, а приходната част, допълни тя.

✓ **Преди либерализацията на енергийния пазар е необходима стратегия за защита от енергийна бедност**

Преди либерализирането на енергийния пазар е необходимо да се дефинира понятието „енергийна бедност“, да се анализира явлението и обхвата за България и да се създаде Национална стратегия за защита на най-уязвимите потребители от проблема с енергийната бедност. Необходима е и широка информационна кампания, която да разясни на хората как да изберат най-изгодната оферта за купуване на енергия. Това са част от препоръките на Икономическия и социален съвет (ИСС) в становището му „Мерки за преодоляване на енергийната бедност в България“. Председателят на ИСС проф. д-р Лалко Дулевски посочи, че икономическия съвет смята, че проблемът с предстоящата през април либерализация на енергийния пазар е много сериозен.

Той подчерта, че европейските институции имат отдавна изразени позиции за мерки за преодоляване на трите основни фактора за енергийната бедност – остарелия и енергийно неефективен жилищен фонд, много ниските доходи и непрекъснато нарастващите енергийни цени. Пламен Димитров президент на КНСБ коментира, че много пъти е отлагана либерализацията на енергийния пазар, но и днес няма отговор как ще бъдат защитени малките и средните предприятия в новите условия. Според него те 93-94% от работните места в страната и евентуално поскъпване на енергията, както се е случило в началото в други страни с 15% - 20%, ще бъде непоносим шок за тях. Димитров заяви, че увеличението на енергийните помощи трябва да бъде в пъти по-големи и ако цената на енергията скочи, само социални помощи няма да решат проблема. Президентът на КНСБ заяви, че е необходима нова цялостна система от мерки и политики за по-лесен преход към либерализирания енергиен пазар и заяви, че иска експертна среща през януари с вицепреиерите Томислав Дончев и Ивайло Калфин, както и с министрите на енергетиката Теменужка Петкова и на икономиката Биждар Лукарски. Според Любен Томев – директор на Института за социални и синдикални изследвания, обхващат на енергийно бедните домакинства в България през 2014 година е 40.5%, което в абсолютни числа е около 2 900 000 души. За сравнение енергийни помощи получават под 300 000. **Ивелин Желязков от АИКБ и член на ИСС заяви, че енергийната ефективност на жилищата е другият основен фактор за енергийна бедност.** Богомил Николов член на Икономическия и социален съвет отново коментира, че всички търговци на електроенергия трябва да публикуват цените си в единен калкулатор.

[novini.bg](#)

✓ **ИСС: Преди либерализацията на енергийния пазар ни трябва защита от енергийна бедност**

Преди либерализирането на енергийния пазар е необходимо да се дефинира понятието „енергийна бедност“, да се анализира явлението и обхвата за България и да се създаде Национална стратегия за защита на най-уязвимите потребители от проблема с енергийната бедност. Необходима е също и широка информационна кампания, която да разясни на хората как да изберат най-изгодната оферта за купуване на енергия. Това са част от препоръките на Икономическия и социален съвет (ИСС) в становището му „Мерки за преодоляване на енергийната бедност в България“, прието на 11 декември 2015 г, съобщиха от организацията.

Смятаме, че проблемът е много сериозен във връзка с предстоящата през април либерализация на енергийния пазар, че времето ни притиска, а има много въпроси, които трябва да се изяснят експертно и публично преди началото на освободения пазар и затова ИСС поставя темата на общественото внимание, каза председателят на ИСС проф. д-р Лалко Дулевски. Той подчерта, че европейските институции имат отдавна изразени позиции за мерки за преодоляване на трите основни фактора за енергийната бедност – остарелия и енергийно неефективен жилищен фонд, много ниските доходи и непрекъснато нарастващите енергийни цени.

Много сме говорили, много пъти е отлагана либерализацията на енергийния пазар досега, но и днес няма отговор как ще бъдат защитени малките и средните предприятия догодина в новите условия. Та те създават над 90% от работните места и евентуално поскъпване на енергията, както се е случило в началото в други страни с 15% - 20%, ще бъде непоносим шок за тях, коментира Пламен Димитров, президент на КНСБ. Какво ще се случи с общинските болници и училища, които нямат гъвкавост в бюджетите си, с ВиК дружествата, пита той. Увеличението на т.нар. енергийни помощи ще трябва да са в пъти по-големи като обхват, ако цената на енергията скочи и само социални помощи няма да решат проблема. Необходима е нова цялостна система от мерки и политики за по-лесен преход към либерализирания енергиен пазар. Необходим е значителен финансов ресурс за това, коментира още Димитров.

От ИСС настояваме за спешна експертна среща още през януари, а след това и за публична среща с вицепремиерите Томислав Дончев и Ивайло Калфин, както и с министрите на енергетиката и на икономиката, заяви Пламен Димитров.

Според Любен Томев – директор на Института за социални и синдикални изследвания, обхващат на енергийно бедните домакинства у нас е значителен. Той даде пример с изследване на Евростат, според което през 2014 г., тези които не могат да поддържат жилището си достатъчно топло (Световната здравна организация препоръчва 21 градуса по Целзий във всекидневната и по 18 градуса в останалите стаи) в България са били 40.5%, което в абсолютни числа е около 2 900 000 души. За сравнение енергийни помощи получават под 300 000.

Енергийната ефективност на жилищата, другият основен фактор за енергийна бедност, е въпрос, който може да търси свои решения през кредитирането с нисък дял от необходимата сума за бедни домакинства, чрез европейските фондове - щом има силна мотивация и ясни правила и през данъчни стимули за общини, където се санират сградите, за да могат общините пък от своя страна да направят отстъпки в местните данъци за енергийно ефективни сгради, предложи Ивелин Желязков от АИКБ.

Изпълнителният директор на Българската национална асоциация „Активни потребители“ Богомил Николов предложи всички търговци на енергия, за да получат лиценз за дейността си, задължително да публикуват цените си в единен енергиен калкулатор. Така хората ще имат достъп до обективна информация и пазарът ще бъде прозрачен, коментира Николов. Той обяви също, че асоциацията „Активни потребители“ ще организира т.нар. „колективни превключвания“ - когато големи групи хора са съгласни заедно да потърсят най-добрата оферта, търговците ще им предложат на специален „аукцион“ своите условия за договор.

Икономическият и социален съвет, чиято цел и задача е да консултира Президента, Народното събрание и Министерския съвет, ще изпрати становището си следващата седмица до всички заинтересовани институции. То съдържа и специално приложение с опита на много държави и техните добри практики за справяне с енергийната бедност.

big5.bg

✓ Болници и училища застрашени от либерализацията на енергийния пазар

2 900 000 българи не могат да поддържат в дома си топло - 21 градуса, както препоръчват от СЗО

Общински училища и болници са застрашени да закъсат финансово заради либерализирането на енергийния пазар от следващата година. За тази опасност предупреждават от Икономическия и социален съвет (ИСС). Това може да се случи заради липсата на гъвкави бюджети и бързо финансово адаптиране към новите условия на цените на електроенергия.

Преди либерализирането на енергийния пазар е необходимо да се дефинира понятието „енергийна бедност“, да се анализира явлението и обхвата за България и да се създаде Национална стратегия за защита на най-уязвимите потребители от проблема с енергийната бедност. Необходима е също и широка информационна кампания, която да разясни на хората как да изберат най-изгодната оферта за купуване на енергия. Това са част от препоръките на ИСС в становището му „Мерки за преодоляване на енергийната бедност в България“, прието на 11 декември 2015 г, съобщи от организацията, цитирани от novini.bg.

Смятаме, че проблемът е много сериозен във връзка с предстоящата през април либерализация на енергийния пазар, че времето ни притиска, а има много въпроси, които трябва да се изяснят експертно и публично преди началото на освободения пазар и затова ИСС поставя темата на общественото внимание, каза председателят на ИСС проф. д-р Лалко Дулевски.

Той подчерта, че европейските институции имат отдавна изразени позиции за мерки за преодоляване на трите основни фактора за енергийната бедност – остарелия и енергийно неефективен жилищен фонд, много ниските доходи и непрекъснато нарастващите енергийни цени.

"Много сме говорили, много пъти е отлагана либерализацията на енергийния пазар досега, но и днес няма отговор как ще бъдат защитени малките и средните предприятия догодина в новите условия. Та те създават над 90% от работните места и евентуално поскъпване на енергията, както се е случило в началото в други страни с 15% - 20%, ще бъде непоносим шок за тях", коментира Пламен Димитров, президент на КНСБ.

Какво ще се случи с общинските болници и училища, които нямат гъвкавост в бюджетите си, с ВиК дружествата, пита той. Увеличението на т.нар. енергийни помощи ще трябва да са в пъти по-големи като обхват, ако цената на енергията скочи и само социални помощи няма да решат проблема. Необходима е нова цялостна система от мерки и политики за по-лесен преход към либерализирания енергиен пазар. Необходим е значителен финансов ресурс за това, коментира още Димитров.

"От ИСС настояваме за спешна експертна среща още през януари, а след това и за публична среща с вицепремиерите Томислав Дончев и Ивайло Калфин, както и с министрите на енергетиката и на икономиката", заяви Пламен Димитров. Според Любен Томев – директор на Института за социални и синдикални изследвания, обхватът на енергийно бедните домакинства у нас е значителен. Той даде пример с изследване на Евростат, според което през 2014 г., тези които не могат да поддържат жилището си достатъчно топло (Световната здравна организация препоръчва 21 градуса по Целзий във всекидневната и по 18 градуса в останалите стаи) в България са били 40.5%, което в абсолютни числа е около 2 900 000 души.

За сравнение енергийни помощи получават под 300 000. Енергийната ефективност на жилищата, другият основен фактор за енергийна бедност, е въпрос, който може да търси свои решения през кредитирането с нисък дял от необходимата сума за бедни домакинства, чрез европейските фондове - щом има силна мотивация и ясни правила и през данъчни стимули за общини, където се санират сградите, за да могат общините пък от своя страна да направят отстъпки в местните данъци за енергийно ефективни сгради, предложи Ивелин Желязков от АИКБ.

Изпълнителният директор на Българската национална асоциация „Активни потребители“ Богомил Николов предложи всички търговци на енергия, за да получат лиценз за дейността си, задължително да публикуват цените си в единен енергиен калкулатор. Така хората ще имат достъп до обективна информация и пазарът ще бъде прозрачен, коментира Николов.

Той обяви също, че асоциацията „Активни потребители“ ще организира т.нар. „колективни превключвания“ - когато големи групи хора са съгласни заедно да потърсят най-добрата оферта, търговците ще им предложат на специален „аукцион“ своите условия за договор. Икономическият и социален съвет, чиято цел и задача е да консултира Президента, Народното събрание и Министерския съвет, ще изпрати становището си следващата седмица до всички заинтересовани институции. То съдържа и специално приложение с опита на много държави и техните добри практики за справяне с енергийната бедност.

Вестник 24 часа

✓ Тристранният съвет ще обсъжда идеята за повече отпуск и по-високи майчински

Предложение за по-дълъг платен отпуск с 5 дни от догодина ще обсъди днес Тристранният съвет, информира Нова ТВ. Това означава, че годишната ни почивка може да се увеличи от 20 на 25 работни дни.

Идеята е на независимия депутат Георги Кадиев. А аргументите - повече от половината българи страдат от стрес на работното място. А неговото натрупване може да доведе до сериозни психически и физически проблеми.

Държава, синдикати и бизнес ще обсъдят още идеята на левицата парите за втората година от майчинството да се обвържат с минималната работна заплата.

Така обезщетението за гледане на дете може да нарасне от 340 на 420 лева.

✓ Ангелкова: Между 5 и 7% е очакваният ръст на туристите през предстоящия зимен сезон

Очакванията за предстоящия зимен туристически сезон са доста добри и аз съм оптимистично настроена. Имайки предвид и ранните записвания за предстоящите празници и заявените полети към нашите летища, имаме основание да смятаме, че със сигурност ще имаме ръст на туристите между 5 и 7%. Това каза пред "Фокус" министърът на туризма Николина Ангелкова, във връзка с предстоящото откриване на ски-сезона в Банско.

„Миналата година през зимния сезон посрещнахме 1 200 000 туристи, което донесе близо милиард лева в българската икономика от туризъм. Надявам се тази година сезонът да бъде още по-успешен“, посочи министър Ангелкова. По думите ѝ, само за ски-курорта Банско прогнозируемият ръст е около 5- 10%.

„Миналата година в Банско са посрещнати около 130 000 туристи само около празниците и януари месец, така че се надявам на един много добър сезон“, коментира още министър Ангелкова. По думите ѝ, заявките за полети показват, че се очаква значителен ръст на международните туристи.

„Само от Великобритания имаме увеличение на полетите 3 пъти. От 24 полета миналата година на „Летище София“ на 64 през тази година. Има увеличение на полетите и до Пловдив. Увеличение има на полетите от Русия, Украйна и Германия. Всичко това ни дава основание да смятаме, че ще имаме ръст на чуждестранните туристи през този зимен сезон“, категорична бе министър Ангелкова.

Вестник Труд

✓ Потвърдиха кредитния рейтинг на България

Агенцията за кредитен рейтинг Standard&Poor's потвърди дългосрочния и краткосрочен кредитен рейтинг на България в чуждестранна и местна валута ВВ+/В със стабилна перспектива, съобщи от Министерството на финансите. Запазването на оценката се дължи на ниския правителствен дълг и умерената външна задлъжнялост. Ограничаващи фактори остават ниското равнище на дохода на глава от населението и слабата институционална среда.

Рейтинговата агенция посочва още, че финансовият сектор остава изложен пред важни предизвикателства, но одобрява предстоящия преглед на качеството на активите и стрес тестовете на банковата система, които ще се проведат догодина. Оттам очакват 3% ръст на БВП за т.г., а за времето от 2016 до 2018 г. се очакват по-бавни темпове на ръст на икономиката.

✓ Шефът на БНБ: Тенденцията на намаление на лихвите ще се запази и догодина

Общата тенденция на намаляване на лихвените равнища да се запази и догодина. Такава прогноза направи управителят на БНБ Димитър Радев пред Дарик. Той допълни, че корелация между лихвите по депозитите и тези по кредитите няма да бъде и не може да бъде автоматична, защото при кредитиране банките оценяват равнището на кредитен риск.

Депозитите бележат тенденция на увеличение през годината и са около 62 милиарда лева, от които 42 милиарда са депозити на домакинствата. Това според гуверньора на БНБ, от една страна, е знак на доверие към банковата система. От друга страна, се вижда потенциалът на банките за подпомагане на икономиката, който обаче не среща адекватно търсене. На въпрос какви са мащабите на кредитирането през 2015 година, централният banker посочи, че няма съществени, определени тенденции нито в едната, нито в другата посока. Общо вземанията по кредити са около 50 млрд. лева, от които около 18 млрд. лв. са от домакинствата, каза той. На въпрос дали това означава, че при 60 млрд лв. депозити, 50 млрд. са завъртени в кредити, той каза, че най-общо казано е така, въпреки че сметката не се прави точно по този начин.

"Имаме значителна ликвидност, която може да се използва. Големият въпрос тук е какво ще стане през следващата година. Мисля, че тази тенденция на намаление на лихвените равнища ще се запази", каза Радев.

На въпрос дали прогнозата на шефа на БНБ е, че лихвите и по депозити, и по кредити ще се понижават догодина, той отговори: "Общата тенденция ще бъде в посока намаление. Това, което е много важно да се каже, е, че корелацията между лихвите по депозитите и лихвите по кредитите няма да бъде и не може да бъде автоматична, тъй като банките при кредитирането трябва да оценяват и равнището на кредитен риск", каза той.

Монетата от 2 лева се сече, за да се пестят пари от печатане на банкноти. Това стана ясно още от думите на управителя на БНБ Димитър Радев в „Годината“ на Дарик. Той обясни, че банкнотата е по-скъпа, защото трябва да се печатат много, а трайността им е малко повече от година, докато тази на монетите може да достигне 30 години.

Желанието да се оптимизират разходите за парично обращение - това е знакът, който се дава с монетата от 2 лева, стана ясно от думите на Димитър Радев. Печатането на банкноти е по-скъпо отколкото отсичането на монети, тъй като трайността на банкнотите е малко повече от година, а тази на монетите може да достигне и 30 години. Това намалява общите разходи на паричното обращение и това е основният знак, няма никакъв друг скрит смисъл в отсичането на новата монета от 2 лева, категоричен е Радев.

Вестник Капитал Daily

✓ Български компании могат да участват в европейски проекти за е-управление

Срокът за кандидатстване е 15 март, а общият бюджет е за 55.6 млн. Евро

Български компании и организации могат да участват в конкурси за европейски проекти, които да изградят системите за електронно управление на Стария континент. Заданията са финансирани в сектор "Телекомуникации" от Механизма за свързване на Европа, а заделените средства по това перо са общо 55.6 млн. евро. Целта на инициативата е да се изградят трансевропейските транспортни, комуникационни и инфраструктурни мрежи и услуги. В случая става въпрос за наднационални обществени поръчки, които трябва да изградят единни системи за предоставянето на електронни услуги в рамките на ЕС. В четвъртък бяха представени възможностите за кандидатстване и изискванията към подаване на предложения на събитие, организирано от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Търсене на партньори

Българските участници в конкурсите по Механизма за свързване на Европа в повечето случаи трябва да потърсят партньори от други държави от ЕС за включване в консорциум, поясниха от транспортното министерство. Безвъзмездните средства са между 50 и 100 процента от преките допустими разходи за изпълнението на проекта. Представените конкурси са обявени на 30 октомври и 17 ноември, като сроковете за подаване на предложения са съответно 19 януари 2016 г. и 15 март 2016 г.

Основните задания

Първата възможност за кандидатстване е за проекти, свързани с нови услуги или усъвършенстване на съществуващите системи за електронни обществени поръчки, електронно здравеопазване, електронна идентичност и онлайн решаване на спорове, с общ бюджет от 16.9 млн. евро. В програмата за 2016 г. се очаква да бъдат обявени конкурси за безопасен интернет с бюджет до 5 милиона евро и 100% финансиране, електронна доставка на документи – до 1 млн. евро и 75% покриване на разходите, принос към паневропейската библиотека "Еуропеана" – до 10 млн. евро и 100% безвъзмездна помощ. Бюджетът за усъвършенстването на трансгранично електронно фактуриране в рамките на Европейския съюз е за 7 милиона евро. Предстои и обявяване на конкурси за електронен обмен на информация, за осигурителни данни, както и свързвани на бизнеса регистри. Информация и обявление на обществените поръчки компаниите могат да намерят в специализирания портал на ЕС на адрес <http://simap.ted.europa.eu>.

✓ Енергийната борса ще заработи реално след месец

Първия ден нямаше търговия, а тестова сесия. Трите държавни производителя ще предлагат електроенергията си на платформата поне пет години

Дългоочакваното стартиране на електроенергийната борса в България, което беше дадено в петък, 11 декември, започна с тестова сесия вместо с реална. Откриването на платформата съвпадна (вероятно съвсем целенасочено) със съобщението на Европейската комисия (ЕК), че спира наказателната процедура срещу Българския енергиен холдинг (БЕХ), която беше започната през 2012 г. заради съмнения за нарушаването на конкуренцията на свободния пазар на електроенергия от дъщерните на холдинга – ТЕЦ "Марица-изток 2", Националната електрическа компания (НЕК) и АЕЦ "Козлодуй". При откриването в петък министърът на енергетиката Теменужка Петкова посочи, че истинска търговия през борсовата платформа може да се очаква към средата на януари 2016 г.

Обещания за борсата

За да бъде прекратена процедурата, БЕХ е поел редица ангажименти, свързани с функционирането на енергийната борса. Част от тях са трите дъщерни централи да осигурят определени минимални количества енергия за продажба на борсата за срок от пет години, с което да се гарантира нейната ликвидност.

През първата година това са близо 300 мегавата, които се увеличават до 807 мегавата средно през последната година. Централите обаче нямат ограничения в кой период от годината да предложат енергията си на борсата. Освен това през първата година те се задължават да предлагат часови оферти само чрез борсовата платформа.

Поетите от БЕХ ангажименти по никакъв начин не пречат на продажбата на борсата на частен оператор, напомнят от ЕК. В срок от 6 месеца от решението на ЕК да прекрати процедурата борсата трябва да бъде прехвърлена към Министерство на финансите, а до три месеца платформата трябва да бъде напълно функционираща, предвиждат поетите от БЕХ ангажименти.

Тестови резултати

На първата сесия на борсата се включи само един производител - ТЕЦ "Марица-изток 2", останалите участници бяха търговци на електроенергия. Изпълнителният директор на борсата Константин Константинов обясни отсъствието на АЕЦ "Козлодуй" с това, че техният представител е закъсал по пътя към официално представената първа сесия, независимо че

той би трябвало да може да се включи в нея отвсякъде. Изпълнителният директор на НЕК Петър Илиев пък обясни, че в момента компанията продава енергията от ВЕЦ-овете си на регулирания пазар, защото там цената е много по-изгодна. Наличието само на един производител не може да създаде реална конкуренция. Включването на частните централи обаче може да стане едва след като бъде избран подходящ пазарен модел, което ще стане през пролетта на следващата година, а след това трябва да се изчакат и необходимите законодателни промени в тази насока, което няма да се случи преди есента.

Към момента на борсата има регистрирани 13 участника, като заявления са подали 17.

Ценови постижения

Постигната цена по време на първата борсова сесия беше 74.56 лв. за мегаватчас при минимални и максимални стойности от 44 до 85 лв. за мегаватчас. Общият търгуван обем беше 1074 мегаватчаса при средно 45 мегаватчаса за всеки отделен час. Според един от участниците в официалното откриване същата цена е била постигната и на унгарската борса. Борсовата платформа представи и средната цена, постигната на скандинавските борси, която беше 33.10 лв.

Борсови правила

Участниците на борсата могат да подават оферти за до 2 седмици напред, като сесията приключва в деня преди реалната доставка. За участието се изисква гаранция в размер на сумата от последните шест сделки на съответния участник. Минималното количество енергия, което може да бъде предложено, е 100 киловата, а максималната цена 6 хил. лв. Самите сделки ще бъдат анонимни.

Регулаторният орган, който ще следи да не се извършват злоупотреби при осъществяването на борсовата търговия, е Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР). Законодателството не е предвидило санкции в случай на нарушения.

investor.bg

✓ ИПИ: Решенията за енергетиката не възстановиха доверието в сектора

Липсата на доверие може да изправи пред сериозни проблеми либерализацията на електроенергийния пазар, смята Калоян Стайков

Докато се обсъждат техническите параметри за либерализацията на електроенергийния пазар, на заден план остават наследени и неразрешени проблеми в сектора, които могат да създадат неочаквани проблеми, пише в свой коментар икономистът от Института за пазарна икономика (ИПИ) Калоян Стайков.

Както Светла Тодорова, член на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР), отбеляза по време на проведената през седмицата конференция "Година на реформи в енергетиката", една от основните съставки за изграждането на свободен пазар е доверието в него.

Въпреки че изминаващата година беше донякъде реформаторска, едва ли в края на 2015 г. може да се каже, че доверието в законодателните, регулаторните и политическите решения сериозно се е повишило, смята експертът и посочва няколко причини.

1. Липса на предвидимост и комуникация между законодателната и изпълнителната власти и регулатора:

- Често променяща се регулаторна рамка – само Законът за енергетиката е променен пет пъти за седем месеца, а още един законопроект за допълнение и изменение отлежава в парламента;
- Изненадващо и шоково повишение на добавката „задължения към обществото“ за потребителите на свободния пазар;
- Наредбата за намаляване на тежестта от електроенергията от ВИ не беше съгласувана с КЕВР и се наложи ценовото решение да бъде отложено с един месец. Наредбата още чака съгласуване с Европейската комисия;
- Продължаващи инспекции на Агенцията за държавна финансова инспекция, които трябваше да открият има ли злоупотреби при присъединяването и работата на ВЕИ производители и съответно възможности за намаляване на цената на електроенергията.

2. Продължаващо усещане за политическо влияние върху регулаторните решения:

- Изравняването на добавката за задължения към обществото за регулирания и свободния пазар, което е вид кръстосано субсидиране, не беше съпътствано с премахването на останалите форми на кръстосано субсидиране;
- КЕВР продължава да е финансово зависима от Министерството на финансите и парламента, тъй като няма собствен и независим бюджет. Ако такъв е невъзможен по Конституция, то можеше да се изготви средносрочна обвързваща прогноза за бюджета на Комисията, каква липсва;
- Отлагането на ценовото решение с един месец по молба на премиера, въпреки че законово няма такава възможност. 2013 г. не може да се използва като прецедент в това отношение. Тогава членовете на Комисията бяха избрани твърде късно и нямаха достатъчно време, за да приемат ценовото решение за 2013-2014 г.
- Без да коментираме дали изборът на членовете на КЕВР е добър, или лош, това са политически номинации и съответно политически назначения. Поради това, а и в резултат на горните точки, впечатлението за политическо влияние при регулаторните решения не само не намалява, но и се засилва. Поради тази причина протестите срещу увеличената добавка за задължения към обществото не са отправени към ВАС, защото няма нормативни нарушения при определянето ѝ, а приемат формата на призив към политиците за смяна на членовете на регулатора.

С други думи: парламентът ги е назначил, той им определя бюджета и решенията, той може да ги смени.

3. Високо степен на микромениджмънт в системата:

- Електроенергийната система работи в крехък баланс и наподобява къщичка от карти. Всяка реформа с цел подобряване на системата е за сметка на някой от участниците в нея. Например, оздравяването на НЕК с новото ценово решение е за сметка на потребителите на свободния пазар. По същия начин реверансът, който крайните потребители на регулиран и

свободен пазар получиха с по-ниското от необходимото увеличение на цените през юли 2012 – юли 2014 г., беше за сметка на финансовото състояние на НЕК;

- Липсата на сериозна реформа при определянето на цените за домакинствата се обяснява с енергийната бедност, която в България не може да се измери, тъй като няма методология за това. Методология липсва и при останалите страни от ЕС, с изключение на Великобритания (но тя е приложима само там), и заключенията на ЕК в доклада за състоянието на енергийния съюз за България са приближени стойности, а не обективна оценка за енергийна бедност;

- Реформирването на електроенергийния сектор, включително либерализацията му, е изцяло в компетенциите на управляващите, а не на Комисията. Когато управляващите вземат решение, че реформа наистина ще има, те трябва да решат и кой ще плати цената ѝ, дали тя ще се разпределя поравно и т.н. След това КЕВР единствено облича тази политическа воля в нормативни актове.

4. На последно място, но не и по важност, въпреки че се говори за либерализация на пазара, никой не споменава развитието на мрежовите услуги и необходимите инвестиции в инфраструктура. Мрежовите компании ще имат все повече задължения с либерализирането на пазара, но те продължават да работят в несигурна регулаторна среда, което вреди на инвестициите, а оттам – на качеството на услугата и на възможностите за по-бърза либерализация.

Според вас как би работил пазар, на който липсва доверие?

Дали потребителите, които тепърва трябва да излязат на свободния пазар, ще повярват, че приетите от КЕВР правила за търговия с електроенергия не са в техен ущърб или напротив – ще предпочетат да си останат на регулирания пазар?

При липсата на умни електромери, за либерализация на пазара е необходимо електроразпределителните дружества да изготвят стандартизирани товари профили. Дали потребителите ще повярват, че това са реалните им профили или ще си помислят, че профилите обслужват всички други, но не и самите потребители?

Ще имат ли потребителите достатъчна предвидимост за условията за работа на пазара или всяка година ще има по няколко промени в нормативните актове, например рязък скок в добавката за задължения към обществото, които тотално преобръщат условията на този пазар?

Докато липсва доверие в трите държавни органа, които създават рамката за работата на този пазар – изпълнителната власт, законодателната власт и независимия регулатор, по-скоро изглежда като да не създаваме пазар, който реално ще подобри ситуацията чрез избор и конкуренция.

✓ Земеделците ще ползват отстъпка за акциза на горивата през 2016 г.

Общините ще имат на разположение близо 1 млрд. евро до 2020 г. по ПРСР, програмата за развитие на морското дело и структурните фондове

Ще има отстъпка за акциза на горивата за земеделските производители от всички сектори за 2016 г. като държавна помощ, съобщи министърът на земеделието и храните Десислава Танева по време на форума "Общините през програмен период 2014-2020".

Земеделският министър обясни, че в момента се подготвят законодателните промени в тази насока, а в бюджета са предвидени средства за тази помощ, пише БТА.

Тя не уточни колко точно са средствата, защото са предвидени в приходната част на друга институция, а не в бюджета на земеделското министерство. Тя обаче обясни, че отстъпката няма да се прилага с ваучери.

Част от забавянията по плащанията при нас дойдоха именно от изключително затруднената обработка на данните от тази ваучерна система, призна Танева и допълни, че сега се подготвя по-опростена схема, която ще е пряко обвързана с декларираните площи и животни по схемата за единно плащане на площ и по схемите на директните плащания.

Най-голямо е увеличението в бюджетите на програмите за развитие на селското стопанство през новия програмен период 2014-2020 г. в частта им за развитие на общините, каза още земеделският министър по време на форума. Най-голямото предизвикателство за нас и най-важната политическа цел е тези средства да бъдат инвестирани в дейности, за които местната общност има най-голяма потребност, изтъкна тя.

На първо място това е пътната инфраструктура, каза министърът. По-рано, по време на същия форум, регионалният министър Лиляна Павлова отбеляза, че държавата няма повече средства, които да насочи към общинските пътища.

Приоритет за разпределението на средствата от Програмата за развитие на селските райони в частта за общини за Танева са детските градини в селата със затруднено социално-демографско положение, както и читалищата и настоятелства, които могат да кандидатстват за ремонт и оборудване като социални средища.

Министър Танева беше категорична, че през новия програмен период няма да се отделят средства за "мега спортни съоръжения" в малките населени общини, а само за малки спортни площадки, отговарящи на социалните потребности и нужди на общността там.

Близо 1 млрд. евро ще имат на разположение общините през новия програмен период по Програмата за развитие на селските райони и Програмата „Морско дело и рибарство“, както и по Европейските структурни инвестиционни фондове (ЕСИФ), допълват от Министерството на земеделието и храните (МЗХ).

✓ Радев: Валутният борд е стабилен и с ясно бъдеще

Трябва да осъществим оценката на качеството на активите на банките и стрес тестовете по най-добрия начин, коментира гуверньорът на БНБ

Валутният борд е стабилен, адекватно покрит с резерви и с ясно бъдеще. Това коментира гуверньорът на Българска народна банка (БНБ) Димитър Радев в предаването „Годината“ по Дарик радио.

Управителят на БНБ оцени валутния борд като стабилен и обясни, че през 2015 г. ще бъде отчетена исторически най-високата сума в актива на баланса на управление „Емисионно“ от около 40 млрд. лв. Така покритието на валутния борд с международни резерви ще е над 150%.

Радев отново каза, че бъдещето на валутния борд е ясно. Той ще продължи да съществува, докато приемем еврото, „когато всички необходими условия бъдат изпълнени“, като датата за членство в еврозоната е друга тема.

Централният банкер заяви, че поемането на дългове няма пряко отношение и не застрашава стабилността на валутния борд. По негови думи дълговете са пряка функция от фискалните дефицити и трябва да се гледат именно от тази гледна точка.

Два са позитивните факта, когато говорим за нашето дългово равнище – то е едно от най-ниските в ЕС и ясният ангажимент на правителството към намаляване на дефицита, което означава, че делът на дълга ще остане около 30% от БВП, обясни той.

„Консолидацията ще е една от стратегическите посоки, в която ще се развива българският банков сектор“, прогнозира Радев.

По негови думи оценката на качеството на активите на банките и стрес тестовете за системата ще е едно от предизвикателствата на 2016 г., за което „се готвим много сериозно“ и което „трябва да осъществим по най-добрия начин“. Фалитът на Корпоративна търговска банка през 2014 г. разклати доверието в БНБ, заяви Радев и посочи, че възстановяването на доверието е един от основните му приоритети като гуверньор, поел поста през юли 2015 г.

Димитър Радев каза, че промените в банковия надзор вече текат и дейността на надзора ще бъде по-тясно контролирана от Управителния съвет.

Идеята за въвеждане на отрицателна лихва върху свръхрезервите на търговските банки управителят на БНБ обоснова с политиката, провеждана от Европейската централна банка.

„Имаме увеличена ликвидност в системата, няма все още адекватно търсене на кредити, като това е един комплексен въпрос, който следим много внимателно“, каза Радев във връзка с орицателните лихви за банковите свръхрезерви, влизащи в сила от 4 януари 2016 г.

Депозитите бележат тенденция на увеличение през годината и са около 62 млрд. лв., от които 42 млрд. лв. са депозити на домакинствата. Това според гуверньора на БНБ от една страна е знак за доверие към банковата система, а от друга - се вижда потенциалът на банките за подпомагане на икономиката, който обаче не среща адекватно търсене.

На въпрос какви са мащабите на кредитирането през 2015 г. централният банкер отговори, че няма съществени, определени тенденции нито в едната, нито в другата посока. Общо вземанията по кредити са около 50 млрд. лв., от които около 18 млрд. лв. са от домакинствата, каза той.

Димитър Радев прогнозира и че общата тенденция за намаляване на лихвените равнища ще се запази и догодина. Централният банкер допълни, че корелация между лихвите по депозитите и тези по кредитите няма да бъде и не може да бъде автоматична, защото при кредитиране банките оценяват равнището на кредитен риск.

„Имаме значителна ликвидност, която може да се използва. Големият въпрос тук е какво ще стане през следващата година. Мисля, че тази тенденция на намаление на лихвените равнища ще се запази“, каза Радев.

Монетата от 2 лева се сече, за да се пестят пари от печатане на банкноти. Това стана ясно още от думите на управителя на БНБ. Той обясни, че банкнотата е по-скъпа, защото трябва да се печатат много, а трайността им е малко повече от година, докато тази на монетите може да достигне 30 години.

„Това намалява общите разходи на паричното обращение и това е основният знак, няма никакъв друг скрит смисъл в отсичането на новата монета от 2 лева“, категоричен е Радев.

✓ БНБ предвижда ръст на разходите за персонал с близо 15% през 2016 г.

Банката заделя и 5 млн. лв. за външни услуги, свързани с прегледа на качеството на активите на банките и стрес тестовете за системата

Българска народна банка (БНБ) предвижда ръст на разходите за персонал с 14,7%, увеличение на основните заплати на служителите с 3,92%, замразяване на основните възнаграждения на Управителния съвет (УС) и 5 млн. лв. за външни услуги, свързани с прегледа на качеството на активите на банките и стрес тестовете за системата. Това става ясно от бюджета на централната банка за 2016 г., който е внесен за разглеждане от Народното събрание.

Планираните разходи за персонал през 2016 г. са в размер на 26,699 млн. лв. Те ще бъдат с 3,423 млн. лв. повече спрямо утвърдения бюджет за 2015 г. Техният дял от общите разходи на БНБ възлиза на 27,7%. Разходите за персонал са второто най-голямо разходно перо по бюджета на банката след разходите за материали, услуги и амортизация.

Увеличението е с „цел осигуряване изпълнението на приоритетни задачи, включително поетите ангажименти за реформиране и развитие на банковия надзор; възложените на БНБ правомощия по Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници като орган за реструктуриране на банки; и изискванията на Закона за БНБ за постигане на съответствие между средните възнаграждения на служителите на БНБ и възнагражденията за сходни функции в други банки в страната“, обосновава разходите гуверньорът Димитър Радев в обръщението си към НС.

Във връзка с реформите в надзора и новия закон за реструктуриране на банки през ноември 2015 г. БНБ създаде нови структури. Това води до необходимостта от увеличаване на разходите за персонал с 1,903 млн. лв.

Тъй като Законът за БНБ определя, че възнагражденията на служителите не могат да бъдат по-ниски от възнагражденията на служителите със сходни функции в други банки, постигането на нивата на общите средномесечни възнаграждения в банките за групите „ръководен персонал“ (4 342 лв.) и „специалисти“ (1 748 лв.), както и запазването на общото

средномесечно възнаграждение на „поддържащия персонал“ (в размер на 916 лв.), води до увеличение на средствата за основни заплати на служителите с 3,92%.

„Процентът на нарастване е установен след проведено проучване за нивата на възнаграждения в банките по приета от Управителния съвет на БНБ методика“, пише в бюджета на банката за следващата година.

Що се касае до самия УС - през 2016 г. техните възнаграждения остават непроменени спрямо 2015 г. Управителят ще получава основна заплата от 15 368 лв., подуправителите - по 13 173 лв., а другите членове на УС - по 4 391 лв.

„Запазва се лимитът за общото възнаграждение на управителя и подуправителите, включително допълнителното материално стимулиране, до размера на общото средно възнаграждение на ръководителите на банки в България към 1 юли 2015 г.“, пише в тази връзка във финансовия план на БНБ за 2016 г.

Промяната в нормативните актове и изпълнението на вътрешните правила и процедури определят нова минимална работна заплата, нови нива на минималния осигурителен доход по квалификационни групи персонал, увеличение на разходите за допълнителни възнаграждения за трудов стаж и професионален опит, доплащане за научна степен, доплащане за извънреден и нощен труд и кариерно развитие общо в размер на 634 хил. лв.

Предвидените за 2016 г. разходи за обучение и специализация на персонала са 1,144 млн. лв. Разходите за командировки в чужбина са 635 хил. лв., като „те са планирани на база дейността на всички дирекции и са свързани с участието на служители в двустранни срещи с други централни банки и международни организации, заседания на надзорни колегии, семинари, конференции и други мероприятия“.

В бюджета си за следващата година БНБ залага 5 млн. лв. за организиране на външния преглед на качеството на активите на банките и стрес тестовете в банковата система.

Общо консултантските услуги ще са за 5,585 млн. лв. БНБ отделя средства и за външни консултации по методологически въпроси относно прилагането на надзорната регулаторна рамка и Международните счетоводни стандарти, за актуализиране на оценката за енергийна ефективност на сградите на БНБ, за външни консултанти при процедури за избор на изпълнители на поръчки, за консултантски услуги по поддръжка на машините за обработка на банкноти и други.

Най-голямо перо в общите разходи на БНБ заемат разходите за материали, услуги и амортизация. За догодина са заложили 42,161 млн. лв. по това перо. Делът им в общия бюджет е 43,7%, като те се увеличават с 1,7% спрямо утвърдените средства по бюджета за 2015 г.

Разходите за материали са 1,439 млн. лв. и представляват 1,5% от всички разходи за издръжка на банката. Разходите за външни услуги са на стойност 24,722 млн. лв., 25,6% от общите разходи за издръжка и се увеличават с 12,8% спрямо утвърдените за 2015 г. основно заради разходите за консултантски услуги.

Основната част от очакваните финансови приходи ще са от управлението на международните валутни резерви, чиято средна величина за целите на изготвянето на бюджета се предвижда да бъде около 33,506 млрд. лв. (без монетарното злато, специалните права на тираж на Международния валутен фонд, получени от общото разпределение през 2009 г., и салдата по сметките на кредитни институции в националния системен компонент на ТАРГЕТ2 (ТАРГЕТ2-БНБ). Очаква се те да са с около 3,7% по-високи спрямо прогнозата на БНБ за 2015 г.

✓ Почти 100 млрд. евро ще бъдат разпределени по земеделския фонд на ЕС до 2020 г.

Всички програми за развитие на селските райони на държавите от общността са готови за изпълнение, отчетоха от ЕК

Всички 118 програми за развитие на селските райони в ЕС през новия програмен период са вече одобрени и готови за изпълнение, съобщава Европейската комисия. Днес беше дадена зелена светлина и за последната програма - на Гърция, чиято стойност надхвърля 4,7 млрд. евро.

За периода 2014 - 2020 година по програмите ще бъдат разпределени общо 99,6 млрд. евро от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и допълнително още 60,6 млрд. евро съфинансирани от национални и регионални публични средства или частни инвестиции.

За България средствата от земеделския фонд са 2,3 млрд. евро. Българската програма беше одобрена в края на май, а първите договори вече бяха раздадени.

"Програмата за развитие на селските райони е програма за работни места, растеж, инвестиции и конкурентоспособност в селските райони на Европа", припомни комисарят по въпросите на земеделието в ЕС Фил Хоган по повод края на процеса на одобрение на програмите на страните в ЕС.

На преобладаващо селските по своя характер райони се падат 52 % от територията на ЕС, а населението им е 112,1 млн. души. Различията между тези райони са значителни, а предизвикателствата пред тях отразяват множество различни обстоятелства.

Затова Комисията предоставя по-голяма възможност за гъвкавост на страните членки, така че подкрепата да е по-добре съобразена с конкретните нужди на отделните региони или страни и да се демонстрира по-голямо внимание към субсидиарността.

Всяка държава от общността може да изработи своите национални или регионални програми, съобразявайки се със своите специфики, припомнят още от Брюксел. Например Австрия насочва 71% от помощта за по-добро управление на природните ресурси и за насърчаване на благоприятни за климата земеделски практики.

Всъщност сред най-често срещаните приоритети на проектите в националните програми са именно действията по климата.